

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 5(72) mai 2000

Millega peab arvestama veekogu ääres asuva maa omanik

On mõnus ja prestiižne omada maatükki, maja või suvilat looduskaunis kohas veekogu ääres. Samal ajal tuleb aga omanikul arvestada mitmete seadustes sätestatud piirangute ja lisakohustustega, mis sellisel juhul kohustuslikult omandiga kaasnevad. Käsitlemegi täna mõningaid neist, mis on kehtestatud Asjaõigusseaduse, Veeseaduse ning Ranna ja kalda kaitse seadusega.

Veekogude režiim on erinev sõltuvalt sellest, kas veekogu asub täielikult omanikule kuuluv maal maalikul või mitte. Maaomaniku kinnisasjal asuv veekogu kuulub kinnisasja omanikule, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Põhjavesi on riigi omandis. Riigi omandis on ka kõik piiriveekogud ja laevatatavad veekogud, sealhulgas Emajõgi.

Vett ja veekogu võib kasutada kas avaliku kasutamiseks või vee erikasutusena. Avalikku veekogu võib kasutada igauks veevõtuks, suplemiseks, veesportideks, veel ja jää liikumiseks ning seaduses sätestatud ulatuses kalapüügiks. Veekogu avaliku kasutamiseks ei tohi rikkuda võõral maalikul viibimist reguleerivaid seadusesätteid.

Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja on kinnitanud Vabariigi Valitsus oma määrusega nr 191 18.07.1996 Avalikuks pole kuulutatud ühe kinnisasja piires asuvaid eraõiguslikule isikule kuuluvaid väljavooluta seisuveekogusid ega ka mitme kinnisasja piires asuvaid eraõiguslikule isikule kuuluvaid väljavooluta seisuveekogusid, mille pindala on alla viie hektari.

Meie valla veekogudest kuuluvad avaliku kasutusega veekogude nimekirja 25 km pikkune 88 km² valgalaga Mõra jõgi ning sellel asuvad Kurepalu paisjärv 12,4 ha ja Roiu paisjärv 5,9 ha, samuti 6,5 ha suurune Kriimani järv.

Vee erikasutuseks peab kasutajal olema luba ja võõra maa kasutamise korral ka maaomaniku nõusolek. Vee erikasutusluba peab olema, kui võetakse vett pinnaveekogust rohkem kui 30m² ööpäevas, juhatakse veekogusse heitvett, toimub veekogu tõkestamine, paisutamine või allalaskmine ning muudel seaduses eraldi nimetatud juhtudel.

Veekogu avalik kasutamine on reeglina tasuta ja erikasutus tasuline.

Avaliku veekogu ääres on vaja arvestada sellise mõistega, nagu kallasrada. See on kaldariba, mis asub veekogu kaldavööndis. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal keskmise veeseisu piirjoonest ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, lugedes viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelist maariba.

Kallasraja laiuks meie valla veekogudel on Emajõel 10 meetrit; teistel veekogudel 4 meetrit. Suurvee ajal, kui kallasrada on üle ujutatud, on sama režiimiga 2 meetri laiune kaldariba, mida mööda võib igauks vabalt ja takistamatult veekogu ääres liikuda. Kallasraja kasutaja ei tohi muidugi kahjustada kaldaomaniku vara.

Veekogu kaldaomanik peab alati jätma vabaks veekogu äärde kaldariba kallasrajana kasutamiseks. Kallasrada võib igauks kasutada veekogu ääres liikumiseks ja viibimiseks, kalastamiseks ning veesõidukite randumiseks. Kui kallasraja kasutaja tekitab kaldaomanikule kahju, on ta kohustatud selle hüvitama. Eraveekogu kalda kasutamist võib kitsendada seaduses sätestatud juhtudel ja korras. Ühe kinnisasja piires oleval eraveekogul ei ole kallasrada, kui see veekogu ei ole määratud avalikuks kasutamiseks.

Kaldaomanik ei või talle kuuluva veekogu osa kasutamisel halvendada teise kinnisasja seisundit ega kitsendada selle kasutamise võimalusi. Kaldaomanik ei või avalikus veekogus ja avalikult kasutatavas veekogus ehitada sildu või muid rajatisi, mis võiksid takistada veesõidukite liiklemist.

Avaliku ja avalikult kasutatava veekogu kasutamine on veeliiklemiseks alati lubatud. Kui aga eraõigusliku isiku omandis olev veekogu ei ole määratud avalikuks kasutamiseks, tohib sellel liigelda ainult omaniku loal.

Kui veekogu või selle osa on kuulutatud supelrannaks, ei tohi seal veesõidukitega liigelda,

välja arvatud teenistusülesandeid täitvad veesõidukid.

Veekogu omanik ei tohi keelata vee võtmist tule tõrjumiseks.

Kõik isikud on kohustatud vältima vee reostamist ja liigvähendamist ning veekogude risustamist ja vee-elustiku kahjustamist. Avalikuks kasutamiseks määratud veekogu omanik on kohustatud tegema hooldustöid veekogu risustamise ja kaldaerosiooni vältimiseks.

Veekogu jääkatet, samuti veekogu valgala ei tohi reostada naftasaaduste, kemikaalide, jäätmete ja muude reoainetega

Avalikust veekogust ja avalikult kasutatavast veekogust võib igäüks kala püüda, kui seadusest ei tulene teisiti. Mitme kinnisasja piires asuvast eravooluveekogust võivad teised isikud kala püüda, kui nad ei tekita sellega kinnisasja omanikule olulist kahju. Ühel kinnisasjal asuvast eraveekogust võivad teised isikud kala püüda ainult veekogu omaniku loal.

Erirežiim on ka veekogude ranna- ja kaldaaladel vastavalt Ranna ja kalda kaitse seadusele. Kallas on selle seaduse mõttes järvi, jõgesid, kraave ja muid veejuhtmeid ääristav, veekogu tavalisest veepiirist algav kindla laiusega maismaavöönd.

Üle 10 ha suuruse pindalaga järvede ja veehoidlate kaldad ning üle 25 km² suuruse valgala jõgede ja muude veejuhtmete kaldad on 200 m laiused. Viie kuni 10 ha suuruse pindalaga järvede ja veehoidlate ning 10 kuni 25 km² suuruse valgala jõgede ja veejuhtmete kaldad on 100 m laiused. Tiheasustusalal määrab ranna ja kalda ulatuse üldplaneeringuga kohalik omavalitsusüksus.

Rannal ja kaldal on majandustegevus veekaitsevööndis keelatud. Järvedel, veehoidlatel, jõgedel ja kanalitel on selleks 10 m. Majandustegevuse keeld veekaitsevööndis ei laiene karjatamisele, heina niitmisele ja roo lõikamisele, kui sellega ei rikuta ega hävitata puittaimestikku või pinnast ning peetakse kinni keskkonnaministri poolt määratud keeluaegadest pesitsevate lindude kaitseks.

Rannal ja kaldal on ehituskeeluvöönd, mille laius tavalisest veepiirist on üle 10 ha suuruse pindalaga järvedel ja veehoidlatel ning üle 25 km² suuruse valgala jõel ning veejuhtmel - 50 m ning 5 kuni 10 ha suuruse pindalaga järvel ja veehoidlal ning 10 kuni 25 km² suuruse valgala jõel ning veejuhtmel - 25 m.

Ehituskeeld ei laiene üld- ja detailplaneeringute alusel rajatavale olemasolevale ehitisele, kui selle rekonstrueerimine ei ole eraldi keelatud, samuti taluhoonestusele nende algses asukohas, kui kinnisasja kõlvikute sihtotstarbeks on põlluvõi metsamajanduslik kasutamine.

Tiheasustusalal, meie vallas seega Roiu alevikus, on 50 m laiune ehituskeeluvöönd. Ehituskeeld ei laiene üld- ja detailplaneeringute alusel toimuvatele töödele, mis on seotud kallaste kindlustamiseks ja heakorrastamiseks, avaliku tee või kallasraja rajamiseks või maaparandussüsteemide ehitamiseks.

Veekaitsevööndis on puittaimestiku raie keelatud, välja arvatud veejuhtme ja veehoidla remondiga seotud tööde tegemiseks või puittaimestiku hooldamiseks ja uuendamiseks sanitaar- või turberaiena.

Rannal ja kaldal asuvate kinnisasjade omanikud ja valdajad on kohustatud hoidma veekogu rannad ja kaldad puhtana, hooldama kallasrada ja tagama rajal inimestele vaba läbipääsu.

Veel suplemisest. Mitte igasugune supluskoht pole supelrand. Supelrand on tervistavate omadustega selleks spetsiaalselt määratud ala veekogu ääres, mille põhiülesanne on elanikele puhkuse võimaldamine. Avaliku supelranna asutamise loa annab kohalik omavalitsusüksus, kui taotlejal on selleks olemas kinnisasja omaniku nõusolek ning supelranna asukoht vastab üldplaneeringule. Avalikus supelrannas viibimine on tasuta. Avaliku supelranna piiritlemise, kasutamise ja hooldamise korra supelranna asutamise loa taotlejale kehtestab ja avalikustab kohalik omavalitsusüksus. Supelranda teenindavate rajatiste iseloomu ja paigutuse määrab kohalik omavalitsusüksus detailplaneeringuga või selle puudumisel ehitusmäärusega. Avalikul supelrannal ei ole veekaitsevööndit. Meie vallas seni avalikku supelranda ei ole.

Kinnine supelrand ei ole avalikuks kasutamiseks. Selle pidaja on kohustatud kallasraja sulgemisel rajama kinnisest rannast möödapääsu. Kinnises supelrannas viibimise eest võib omanik määrata tasu. Ka ühtki kinnist supelranda vallas seni ei ole.

Eelnevast lähtudes toimub suplemine ja puhkamine meie vallas vastavalt veekogude avalikule kasutuse alusel, milleks on õigustatud igapäev.

Hei, spordisõber!

8. mail 2000 stardib Tartumaa 2000 suvemängude jalgpalliturniir, kus Haaslava valla võistkond mängib B-alagrupis. Vastasteks on AS Tarkoni, Puhja valla ja Tartu Jalgpalliklubi võistkonnad. 8. mail kell 18.00 on esimene kohtumine Tartu Jalgpalliklubiga Tartus Merkuuri jalgpalli-staadionil Sepa t 15.

Järgmised mängud toimuvad 15. mail kell 19.15 AS Tarkon – Haaslava ja 22. mail kell 19.15 Puhja – Haaslava.

A-grupis mängivad Nõo, Tartu, Peipsiääre ja Luunja võistkonnad. Alagruppide kaks tugevamat mängivad omavahel 31. mail kell 18.00 Põllu t 11 staadionil. Finaalid samas 7. juunil. Alagruppide 3. ja 4. jäänud võistkonnad mängivad samuti

omavahel 29. mail Sepa t 15 staadionil. Lõplikud kohamängud toimuvad samas 5. juunil kella 18 alates.

Möödunud aastal saavutas Haaslava valla Baltoili ja Korrek logosid kandvasse kollasesse võistlusvormi riietatud jalgpallimeeskond II koha, kaotades finaalis peale 0:0 lõppenud normaalaega penaltitega 2:4 Nõo võistkonnale. Loodame, et sel aastal tulevad meie mehed esikohale. Kuid selle saavutamiseks on vajalik just Sinu kaasaelamine väljakuserval. Võta kaasa hea sõber, trumm ja pa-sun, tule, näitame, milleks me suutelised oleme.

Ivar Dubolazov

Kultuurikalender

JUUNI 2000

10. juuni	osavõtt Vooremäe mängudest Võnnus
11. juuni	Pensionäride piknik. Külla tuleb vanaemade ansambel
15. juuni	Haaslava meestelaulupäev Kurepalus
23. juuni	Jaaniõhtu Kurepalu lauluväljakul

Lipupäevad juunikuus:

14. juuni	leinapäev (lipud heisatakse leinalipuna)
23. juuni	võidupüha (ööseks lippu ei langetata)
24. juuni	jaanipäev

Kes maikuus on sündinud...

1	Maie Aasna Maila Malinen	1940 1940	Haaslava Aardlapalu
2	Heldur Pallo	1938	Lange
3	Lembit Rinaldo	1938	Aardla
6	Elli Ivask	1921	Koke
10	Helene Undrits Irene Hansen Elsa Juus Leili Pärnmets	1910 1916 1929 1937	Haaslava Mõra Kurepalu Aardla
11	Linda Henn	1921	Uniküla
12	Ero Soobik Helga Simm Maimu Luht Maie Lätt	1921 1921 1936 1936	Igevere Kurepalu Roiu Aadami

13	Alviine Kupri	1924	Roiu
15	Pavel Rusin Heinu Sorga	1936 1938	Päkste Aardla
16	Leonore Vello Eldur Laja	1933 1938	Metsanurga Ignase
18	Olga Palk	1906	Haaslava
22	Hilda Taavita	1931	Aardla
23	Rein Kool	1933	Aardlapalu
26	Jaan Hansen	1929	Mõra
27	Lembit Kaasik Malle Rahnu	1929 1939	Aardla Tõõraste
28	Siegne Barkala Jaanus Reisner	1931 1938	Kriimani Ignase

Palju õnne !

Linnukasvatatajale

Jälle on käes aeg, kus virgemad linnukasvatatajad sooviksid uuendada või tibude ja noorlindudega oma sulelistekarja täiendada. Siinjuures oleks hea teada järgmist:

Tartu Haudejaam (tel 425076) müüb vastkoorunud kanatibusid 15 krooni tükk ja kalkunitibusid 60 krooni tükk. Kanad on leghorni-tüüpi valge munakana ning Soome päritolu Isa-brown tõugu.

AS Tallegg toob sisse tibused Hollandist ning müüb Hisex-brown (pruunid) ja Hisex-white (valged) tibused 11 krooni tükk, kuid kogused on tal väga piiratud. Müüakse ka broileritibusid Hybro 6,5 krooni tükk. Müügil on ka 5-kuused eelnimetatud tõugude munakanad hinnaga 56 krooni. AS Tallegg asub Harjumaal Loo alevikus, tel 26107012.

Umbes 9 kuu vanuseid Isa-brown tõugu kanu, kes juba 4 kuud munenud, müüb Väike-Maarjas asuv AS Pandivere Linnukasvatus (tel 232 61327) hinnaga 50 krooni tükk. Tibused müüvad nad Kiltsi haudejaamast Lääne-Virumaal (tel 232 36284) 19. mail ja 4. juunil. Kanatibu maksab 15 krooni, kukktibu 5 krooni.

Pärnumaal asuv osaühing Milletel müüb augustis munemist alustavaid Bovans Nera (must) tõugu noorkanu. Nad on momendil 1,5 kuu vanused ja hind on 45 krooni tükk. Iga nädalaga lisandub hinnale 10 krooni. Infotelefon 256 474321.

Osaühing Kurtna Linnukasvatus Raplamaal müüb pruune Isa-brown ja valgeid Sheiver-tõugu 10 kuu vanuseid noorkanu 40 krooni tükk ning aasta munenud kanu hinnaga 15 krooni tükk.

Kahjuks ei tea nimetada ühtki firmat, kes tegeleks pardi-, hane- või kalkunikasvatusega, nende lindude järglasi saab vaid taludest, kus neid kasvatatakse. Ka võib neist saada oma karja täienduseks vanemast ajast pärit liha-munatõugu njuuhämpširi (pruun) ja australorp (must ja hall) kanu.

Valik on Sinu. Õnnelikke oste soovides

Ivar Dubolazov

Elukoha registreerimine

Saabusid valda

Anatoli Zvjagintsev	Roiu	Männi 4-17	Tartust
Mart Jürnas	Aardla	Keskuse 1-2	Tartust
Kaie Nahksepp	Alaküla	Mäe-Kolli	Jõgevalt

Lahkusid vallast

Helmuth Mootse	Aardla	Keskuse 3-7	Ahja alevikku
----------------	--------	-------------	---------------

Eelteade ametlike kohanimedede määramise kohta

Kooskõlas Kohanimede määramise korraga Haaslava vallas on tehtud ettepanek määrata ametlikeks kohanimedeks

Kurepalu külas

Siiu – Elise Järviste hoonete aadressi- ja maa katastriüksuse nimena.

Mõra külas

Rukkivälja – Mart Avarmaa omandusse tagastatava maa katastriüksuse nimena.

Roiu alevikus

Oja 6 – Urve Soe hoonete aadressi- ja maa katastriüksuse nimena.

Unikülas

Möldripalu – Rein Arujõe hoonete aadressi- ja maa katastriüksuse nimena.

Kõigil, kellel on vastuväiteid toodud nimede ametlikeks kohanimedeks kinnitamise kohta, esitada need vallavalitsusele 30 päeva jooksul käesoleva eelteate avaldamisest.

Politseiteated

✓ Ajavahemikul 15. märtsist kuni 26. aprillini on Aardlapalu külas ESTIKO Investeeringute AS-le tekitatud 100000 krooni suurune kahju – on maha monteeritud ja varastatud alumiiniumplekist angaarisein.

✓ 16 - 17. aprillil on osauhingule Männiku Piim kuuluvast töökojast Koke külas varastatud keevitusaparaat, ketaslõikur ja teraviljahoidlas seisva veoauto paagist 20 l bensiini. Kahju suurus kokku on 6560 krooni.

✓ Ajavahemikul 22. – 26. märtsini varastati Koke külas asuvast Tõnu Soomre Ritso-Paabo talumetsast 11 tm 3,1 m pikkust kasepuitu ja 2 tm 5,2 m kuusepalke. Vargad kasutasid tõenäoliselt Fiskars-tõstukiga autot URAL. Omanik sai kahju 6490 krooni.

✓ Ööl vastu 21. märtsi varastati Aardla külas Inna Perlile kuuluv lastejalgratas, mille väärtus oli 750 krooni.

✓ Jaanuaris ja veebruaris on Ignase küla Villemioja talumetsas omavoliliselt raiutud metsa. Raiuti 50 puud likviidse materjali kogusega 36,7 tm. Keskkonnale tekitatud kahju suurus on 22131 krooni.

✓ Veebruarikuus on Kitsekülas Kulla maaüksuse metsamaal teostatud ebaseaduslikult raiutud 239,6 tm metsa. Keskkonnale tekitatud kahju suurus on 142908 krooni.

✓ 26. aprillil löödi Tõõraste külas Saare talus vastastikuse tüli käigus noaga Erki Villemsile rindu. Sündmuse juurdlemisega tegelevad Tartu politseiprefektuuri mõrvakomisjoni inspektorid.

Politsei poole pöördumiseks kasutage lühinumbrit 110 (linna 0 tuleb analoogtelefonilt muidugi ette valida!), tööajal võib helistada ka Tõrvandi polit-

seijaoskonda tel 415440. Minu mobiiltelefon on 253 903 710, kodune lauatelefon 490 250. Kui soovite jääda tundmatuks, aga siiski abistada politseid, kasutage vihjetelefoni 308850.

Tartu Politseiprefektuur hoiatab:

Te riskite sattuda kurjategija ohvriks oma tervise ja varaga, kui

- tarvitate alkoholi vähetuttavate inimeste seltsis ja kaotate seejuures mõõdutundegi;
- vaidlete viinavõtmise juures teemadel, mis võivad kaaslastele olla valusad;
- lükkate edasi seltskonnast lahkumist, kuni peate öösel üksi koduteele asuma;
- räägite juhututtavaile oma kodusest varast või varalisest seisust;
- ei selgita lastele, et koduse varaga kiidelda pole ohutu;
- kutsute külla inimesi, keda vähe tunnete või kelle minevik pole puhas;
- kasutate koduüksel vaid *Vasara* silinderluku, mille varas purustab 2 sekundiga;
- jätate oma autosse nähtavale kohale hinnalisi asju;
- ei varusta oma sõidukit korraliku häiresignalsatsiooniga;
- jätate jalgratta lukustamata või panete ta lukustatult kõrvalisse kohta;
- hoiate rahakotti kõige peal kergelt avatavas käekotis või seljakotis;
- hoiate oma käe- või kandekotti rahvarohkes kohas selja taga;
- ei selgita lastele, et võõrastega rääkiminegi on ohtlik, seda enam kaasaminek.

Vanemkonstaabel Ivar Dubolazov

KODUKANDI LOOD XL

lehekülgi Haaslava valla ajaloo

Millest jutustavad kohanimed

(Kasutatud Lemming Rootsmäe ja Ilse Rootsmäe uurimismaterjali. Järg. Algus veebruarikuu numbris)

Kaluri talu – Haaslava küla asundustalu Emajõe ääres endise Haaslava parve lähedal. [praegune nimi: Reinutiigi, omanik Rein Pajumaa].

Kangru talu – Igevere küla vanatalu. Nimi on tuletatud tõenäoliselt sellenimeliselt perelt, kes elas külas 18. sajandi lõpupoolel. Talu ostis päriks 1881 Karl Hango ja toodi praegusesse asukohta pärast 1900. aasta tulekahju Pruuli talu lähedalt, kus ta vundament on praegugi veel tunda (Oskar Klaos 1908; Leho Toom 1885 Igevere). 1944 augustis põletasid taganevad sakslased talu koos Pruuli ja Sepa taluga maha. [Praegune omanik: Arry Hango]

Karu talu – Igevere (varem Aardla) küla vanatalu, mis asunud vanasti Aardla külas Harju ja Siimo talude vahel, kust 1880. aastail toodud praegusesse asukohta. (Oskar Silm 1888 Igevere). Talu ostis 1881 päriks Jaan Silm. Talu nimetus on vana, kuid 1816-1858 revisjonides esineb ta Herso taluna. [praegused omanikud Heldur Silm, Laine Tagel, Carmen Ruus ja Raivo Ruus]

Väike-Karu talu – eelmisest 1880. aastail peremehe poolt oma õele eraldatud talu (Oskar Silm 1888 Igevere). [Praegu suurema osa talumaa omanik Valdur Puhm, hooned hävisid mõne aasta eest tulekahjus, omanik oli Ülo Korp].

Kase talu – Talu Aardlapalu külas, Nõukogude ajal hooned lõhutud.

Kebe talu – Igevere küla mõisaaegne metsatöölise maja nn Kebe koht (Elmar Klausen 1902 Igevere), hilisem talu. [Praegune omanik Elvi Villemson]

Kesa talu – Igevere küla vanatalu, mis sama nime all oli tõenäoliselt olemas juba 18. sajandi alguses, kindlasti aga 1782.a. revisjoni ajal. Talu ostis 1881 päriks Johan Soobel. [Praegune omanik Ülo Vetka]

Väike-Kesa talu – Kesa talu peremehe poolt sõjaeelse Eesti Vabariigi ajal oma pojale ehitatud talu. [praegune hoonete omanik Johanna Klaus].

Kevad – kolhoos Nõukogude võimu ajal, mille keskus asus Unikülas Suusa talus ja kuhu kuulusid Uniküla, Kitseküla, osa Kriimani külast ja Palukülast. Hiljem ühendati Kuuste sovhoosiga.

Kiipuse mets – endine Haaslava mõisa mets Kaagvere valla piiril, pindala 203 tiinu, s.o. 609 Riia vakamaad (211,8 ha), hilisem riigimetsa vahtkond.

Kiipuse metsavahikoht – Koke külas asuv endine metsavahikoht. [Praegune omanik Tarmo Pedjasaar]

Kikkamägi – Mõra küla Lilu talu maal asuv kõrgendik, kus asunud maja, milles elanud pime Kikka-nimeline vanamees. Pime-Kikka tareks kutsutud maja ase on looduses veel äratuntav.

Kindlusemägi – Kitsekülas Kulla talu maal Uniküla Pori talu hooneist 300 m loodes asuv metsaga kaetud umbes 100 m pikkune ja 20–30 m laiune mäeseljandik, millel leidub kääpataolisi moodustisi, rohkesti kive ja kaevatud auke. Vanasti olevat rootslased sõja ajal mäge kasutanud kindlustusena. (Alfred Zoobel 1902 Tartu)

Kirbu järv – Igevere külas Kirbu talu juures olnud talu hoonete ja Reola maantee vahel järv, mis veel 20. sajandi algul ulatunud maanteeni, nüüd aga suurelt osalt kinni kasvanud. (Elmar Klausen 1902 Igevere).

Kirbu talu – Igevere küla vanatalu, võis sama nime rahvasuus omada juba 18. sajandil [1790.a. Kirpo Johann], kuid 1782–1858 vakuraamatus esineb Kevendi või Kewendi talu nime all. Talu ostis päriks 1881 Jaan Rosenthal. [Praegune omanik Maie Kajalaid]

Kirikuase ehk Kerikuase – Unikülas Raudsepa talu põllus taluhoonete asukohast 200 m kagus asuv kõrgem kividega täidetud koht, kus üldlevinud rahvajutu järgi vanal ajal olnud kabel ehk kirik (Wärdi Parisalu 1884 Uniküla), ühe teate järgi vene (Juhan Käärrik 1882 Päkste), teiste järgi rootsi kirik (Leo Jansen Uniküla; Oskar Roose 1907 Uniküla) Ühe kivi alt olevat leitud sütt ja luupuru (Voldemar Voltri 1907 Kärevere). Tõenäoliselt on tegemist muistse kivikalme. Nime-tatakse ka Raudsepa kivistik.

Kiriku ase – Unikülaveski talu lauda taga selle idapoolse otsa kohal varem olnud kivihunnik, millest vaid üksikud kivid on maantee ja lauda vahel säilinud. Võib olla muistne kivikalme.

Kirikumägi ehk Kerikumägi – Mäekallak endise Uniküla veski juures, millest läheb üle Hammaste tee. (Alfred Zoobel 1902 Tartu; Amanda Voltri 1905 Kärevere, Voldemar Voltri 1907 Kärevere). Maantee kohalt mäejalamilt on

varem leitud luid nagu lähedal olevalt Kabelimäeltki. Mägi olevat saanud nime kabeli ehk kiriku järgi, mis siin vanasti seisnud (Amanda Voltri 1905 Kärevere), teiste arvates aga sellest, et siin kirikutee märke tõuseb (Jüri Lestal 1884 Uniküla; Alfred Zoobel 1902 Tartu; Voldemar Voltri 1907 Kärevere).

Kitse järv ehk Kitseküla järv – Allikate-rohke järv Kitsekülas, pindala 2,0 ha, mõõtmed 0,47x0,06 km. Varem ulatunud järve ots välja peaaegu Mõra ojani, mistõttu järve on 17. ja arvatavasti ka 18. sajandil nimetatud Mõrajärveks (1627 Merru Jerw, 1638 Merre Jerwe), mistõttu rahva hulgas ka veel 19. sajandi teisel poolel seda nime kasutatud (Alfred Zoobel 1902 Tartu).

Kitseküla – kuni 18. sajandini tuntud Mõrajärve (1431 Morajerwe, 1536 Moragerwe, 18. saj I poolel Merräjerwe, Merrejerwe, 1688 ja 1758 ekslikult Werrejerwe) ja arvatavasti ka Ojaküla (1582 Haye, 1638 Hayokylle, 1713 Ojakühla) nime all. Praegune nimi läks arvatavasti käiku alles 18. sajandi keskpaigas, olles alguse saanud sellenimeliselt perelt, keda märgitakse 1638 revisjonikirjades. 1627 elas külas vaid üks talupoeg (Sobol Pap), 1638 kolm, neist üks poolakas. Ka 1684. aasta kaardil on kolm talu (Kitse, Sabali ja Kulla talude piirkonnas), 1758 aga juba kuus (kitse ja Sabali nimelised). 1782–1858 revisjonides on kirjas viis, 1858 aga neli talu: praegused Kitse, Kulla, Sabali ja Sooveere. Neile lisanduvad nähtavasti 19. sajandi teisel poolel rajatud Kondi ja Sillaotsa talud ning Nõukogude ajal külaga liidetud Päkste küla Kooli talu, samuti endised popsikohad Lohu, Pokamäe ja Tsolli ning Sillaotsa kool. [Viimane kuulub praegu Päkste külla]

Kitse talu – Kitseküla vanatalu, tuntud selle nime all juba 17. sajandi algupoolel. (1638 oli peremees Kitze Rein). 1782–1858 revisjonikirjades Kitse või Kitze nime all. Vanasti koosnenud talu kolmest osast – Kitse, Toomu ja Kulli tarest (Alfred Zoobel 1902 Tartu). Praegugi tuntakse teda põliselanike seas ka Toomu taluna. Talu ostis 1881 päriseks Rein Ankro koos venna Märdiga.

Kivistiku ehk Kivestiku talu – Uniküla endine asundustalu A-38 Iljamõisa lähedal, sellest 0,1 km lõuna suunas. [Praegused Kivastiku maaomanikud Leili Märtnann ja Marje Märtnann].

Klaose talu – Igevere küla vanatalu, sama nime all (Klause, Klausse) märgitud juba 1782–1858 revisjonikirjades. Nime on saanud 18. sajandi keskpaiku peremehelt Adra ehk Ausa Klauselt (1758 Andre Claus). Talu ostis 1881 päriseks Jaan

Savik ja see toodi 1887 pärast mahapõlemist praegusesse kohta, varem asunud ta Pruuli talust 250 m põhja pool Haaslava maantee ääres, maanteest lääne pool. (Oskar Klaos 1908; Leho Toom 1885 Igevere). [Praegune hoonete omanik Maris Laanemets, talu pärija Kalli Kobin elab Ameerika Ühendriikides]

Klaosniit – Haaslava küla Anikva talu [omanik Kalju Tenn] talu juures alanud ja ida suunas Emajõe poole laienenud endine mõisa heinamaa. (Johan Undrits 1894 Haaslava; Eduard Klink 1883 Päkste)

Kliima talu – Uniküla (kunagi Iljamõisa küla) vanatalu. Olemas selle nime all (Kliima) juba 18. sajandil. Nime on saanud 18. sajandi algupoole peremehelt (1725 Jekkime Klima, 1758 Jekim Klim). Talu ostis päriseks 1886 Jüri Kliim. 1684. a. kaardil asusid talu hooned Iljamõisast 350 m Luusepera pool. Rahvasuus oli tuntud ka Suur-Kliima taluna.

Väike-Kliima talu – Kliima talu endine popsikoht, mida tunti veel Kliimi Piitre tare nime all.

Kokamägi – Koke külas Molliku talu metsas hoonetest 400 m kirdes asuv 25 m läbimõõduga ja 3 m kõrgune ümar kungas paljude kaevatud aukudega, mis tähistavat küla kartulikoopaid 19. sajandist (Juhan Teder 1895 Koke). Nimetus tulevat kellestki mõisakokast, kes mäe juures jahikäigul surma saanud (Gustav Unne Koke). Siina asunud 19. sajandil ka mingi hoone (Juhan Teder 1895 Koke). Kokamäest 40 m lääne pool asub väike 3 m läbimõõduga kääbas, mille kohta keegi ei teadnud seletust anda.

Koke küla, ka Kokkeküla – rajatud Kokemõisa (Iljamõisa karjamõis) asemele 16. või 17. sajandil, nimetusena oli kuni 18. sajandi teise pooleni kasutusel Kokemõisa või Kokamõisa küla. Kokemõis kuulus 1550 Hans Kock'ile. Nime aluseks võib sõna kokk kõrval olla ka eesti keelest kadunud maastikutermin kokka = kungas, mägi, maapinnast esiletõusev koht (M. Norvik, ESA VIII 79-85). Küla kujunes välja 17. sajandi jooksul. 1688 elas seal 7 talupoega, 1684. a. kaardile on aga kantud vaid 4 talu (2 ligistikku Kortsu, 1 umbes Miku ja 1 Molliku kohal) 1758 oli talusid 5, 1782-1858 revisjoni järgi 6. 1940. a. oli külas 5 vanatalu – Kortsu, Miku, Molliku, Musta ja Sika ja 3 popsikohta – Kunnimäe, Nurme ja Salu ning 5 asundustalu – Liivaku, Lombi, Mäe, Oru ja Tiigi. (Kaks viimast rajati endise Peetri karjamõisa asemele). Koke külaga liideti ka Päkste küla Metsataguse ja Tagametsa talud.

(Järgneb)

Vallavalitsuse istungitel otsustati

- anda kolmeks aastaks tegutsemisluba Tõnu Ennoki eraettevõttele *kauplus Enely Aardla* külas järgmistel tegevusaladel: toidukaupade ja soojade valmistoitude – pitsa, hamburger, alkohoolsete jookide ja tubakatoodete jaemüük ning Anneli Pleksneri eraettevõttele Kurepalu külas järgmistel tegevusaladel: toidukaupade, alkoholi ja tubakatoodete jaemüük;
- anda alkoholi jaemüügi luba: üheks aastaks Tõnu Ennoki eraettevõttele *kauplus Enely Aardla* külas ja kolmeks kuuks lahja alkohoolse joogi (kuni 22 mahuprotsenti ja alla selle Anneli Pleksneri eraettevõttele Kurepalu külas);
- anda tegutsemisluba üheks aastaks osühingule *Lõuna-Eesti Kaubavahetus* põllumajandussaaduste tootmiseks (marjakasvatus) Haaslava külas.
- määrata kompensatsioon omandireformi õigus-
tatud subjektidele tagastamata jäänud endise Kalevi A-15 talu maa eest Kriimani külas ja endise Juhani 40 talu maa eest Igevere ja Aardlapalu külades.
- anda nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks Urve Soele – Roiu alevik, Oja 6, 2253 m² ärimaaks, Elise Järvistele – Kurepalu küla, Siimu, 14177 m² elamumaaks, Johannes Toomsalule – Koke küla, Kortsu, 36,57 ha maatulundusmaaks, aktsiaseltsile Elva Põllumajandustehnika – Tõõraste küla, Tuhajaama, 21782 m² tootmiskaaks, Tarmo Kalale – Päkste küla, Kase, 4823 m² elamumaaks.
- kinnitada ametlikeks kohanimedeks Aadami külas Kannu Kamsu kiinistust eraldatud maa katastriüksuse nimena, Lange külas Langemäe 4a Helju Sagari lauda aadressi- ja maa katastriüksuse nimena, Metsanurga külas Albre Vladimir Vello hoonete aadressi- ja maa katastriüksuse nimena, Roiu alevikus Kesktänav 2 Villem Kägo-Saunasoo, Julius Alberti ja Olga Jurova korteriomandisse kuuluva elamu aadressi- ja maa katastriüksuse nimena.
- eraldada valla eelarve reservfondist 3000 krooni valla asutusele *Majaabi* muruniitja soetamiseks.
- maksta aprillikuus täiendavat riiklikku sotsiaaltoetust 14 õppijale igähele 500 krooni õppekulude tasumiseks ja 7 taotlejale 500 krooni küttepuid ostmiseks.

Mälestame lahkunuid

Lembit Kõõra
03.05.1928 – 18.04.2000
Päkste